

спрощення, перегляд законодавчих норм, які позбавляють мігрантів можливостей зареєструвати своє проживання/перебування, а відтак скористатися набором соціальних та інших послуг, надання яких прив'язується до місця реєстрації. Найнеобхідніші з них – зручне транспортне сполучення, розвинутий ринок доступного та орендного житла, наявність необхідного фонду тимчасового житла (робітничі гуртожитки, дешеві готелі), ефективна інфраструктура ринку праці, яка б забезпечила підбір працівників та їх працевлаштування в інших регіонах, широка інформація про можливості переїзду та працевлаштування по всій території країни.

Список використаних джерел

1. Міграційний рух населення 2016-2018 рр. / Офіційний сайт Державної служби статистики України: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ЯК ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Мухортова А.О.

Науковий керівник – Рибак Г.І., канд. екон. наук

XXI століття інколи називають століттям міграції. Міграційні переміщення, масштаби яких постійно зростають, а напрями і склад урізноманітнюються, перетворилися на помітний чинник, який впливає на розвиток глобалізації. Вони чинять значний вплив на кількісний та якісний склад населення, економіку, політику, культуру тощо. Тому дослідження сучасних міграційних процесів є актуальними в контексті забезпечення сталого розвитку.

Просування ринкових відносин у суспільстві руйнує старі форми господарювання, вивільняючи при цьому численну робочу силу, що не знаходить застосування в малопотужних індустріальних центрах власних країн і змушена шукати роботу на міжнародному ринку праці. Внаслідок прискореного розвитку покращуються умови життя, зростають доходи, рівень освіти населення, що забезпечує доступ до інформації та наявність грошових коштів, необхідних для переїзду. З підвищенням добробуту зменшується смертність, передовсім дитяча. Це призводить до швидкого зростання чисельності молоді, яка стикається зі значними труднощами у пошуках гідної праці вдома і вирушає за кордон. Навіть у тих випадках, коли безробіття на батьківщині не загрожує, глобалізація спонукає людей до міграції, привносячи нові запити і потреби, попит на раніше небачені товари й послуги, задовольнити який у місцях проживання складно.

Причини зростання обсягів міжнародних міграційних переміщень є результатом глобалізаційних процесів. Зняття перешкод на шляху ві-

льної торгівлі, зростання політичної, економічної, соціальної взаємозалежності між державами, що виявляється у формуванні міжнародного ринку праці, освіти, інформації, розвитку комунікацій, мали вирішальне значення для динаміки та обсягів міграцій населення. У контексті глобалізації міжнародна міграція виступає і як провокуючий момент, і як результат глобальних змін. Різниця рівнів економічного розвитку обумовлює різницю в доступі до належного харчування, охорони здоров'я, освіти, соціального забезпечення.

Є різні типи міграції: сімейна, трудова, навчальна. Останній тип набуває невинного зростання. Чисельність мобільних студентів, тобто таких, що навчаються за кордоном, постійно збільшується. За 2000-2017 рр. їх цифра зросла майже у 2,2 рази та наблизилася до 5 млн. осіб [2]. Залучення іноземних студентів є рідкісним прикладом перспектив навчальної імміграції в Україну. Тільки в Харківській області навчається понад 20 тис. іноземних студентів, тобто найбільше серед усіх регіонів [3].

Найпоширенішим типом міграції в Україні є трудова. За оцінками, кількість трудових мігрантів з України сягає 7-9 млн. осіб. Серед країн, куди з'їжджаються люди, щоб заробити грошей та забезпечити себе, є Польща, Чехія, Італія, Греція, Кіпр, а останнім часом — і Німеччина, Португалія, Іспанія та інші розвинені країни Західної Європи. Найбільш потужний чинник — економічний, тому що українці шукають вищої оплати праці. Мігрують, як правило, висококваліфіковані спеціалісти, але лише невеликий відсоток їх має гарантовану роботу і відповідні соціальні та трудові гарантії. Виїжджають за кордон у пошуках роботи молоді люди без певного рівня кваліфікації, які згодні на будь-яку роботу і низьку заробітну плату без усяких гарантій. Згубним для економіки країни, для формування її науково-технічного потенціалу є виїзд за кордон науково-технічних кадрів і молодих спеціалістів. Це негативно впливає на темпи відновлення економіки України. Але є також плюси. Насамперед це те, що після повернення емігранти вкладають зароблені гроші в розвиток економіки, організацію бізнесу, виробництва, тим самим стимулюють економіку до зростання, сприяють формуванню ринкових відносин.

З метою зменшення еміграції робочої сили з України необхідне провадження системи заходів, які повинні мати чітке внутрішнє і зовнішнє спрямування, стабілізації та оздоровлення економіки — створення робочих місць, розширення іноземного інвестування тощо. Зовнішні заходи мають забезпечити цивілізовані форми виїзду працівників і можливість їх вільного повернення, ввезення валюти, а

також гарантії нашим співвітчизникам захисту їхніх трудових прав за кордоном.

Список використаних джерел

1. Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії : монографія. Київ: НІСД, 2018. 472 с.

2. Institute for International Education (IIE). URL : <https://www.iie.org> (дата звернення 24.02.2019).

3. Харківська область – лідер за кількістю іноземних студентів в Україні. Це не лише визнання, а й відповідальність / Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/liliya-grinevich-harkivska-oblast-lider-za-kilkistyu-inozemnih-studentiv-v-ukrayini-ce-ne-lishe-viznannya-j-vidpovidalnist/> (дата звернення 24.02.2019).